

Appendix 2

Archival Documents Relating to the Studies of Maria Łysa at Jaworów Gymnazium “Ridna Shkola”

Dnia 29. 7. 1931

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO

PAŃSTWOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA

ŚWIADECTWO DOJRZAŁOŚCI

Lysa Marja



urodzona dnia 16 miesiąca lipca
roku 1912 w Staryskach
województwa lwowskiego
wyznania grecko-katolickiego
po ukończeniu nauki w latach 1924-1931
w klasach I-VIII w prywatnym Gimnazjum
U. F. P. w Jaworowie
zdawała w terminie wiosennym
roku 1931 gimnazjalny egzamin dojrzałości
z przedmiotów typu klasycznego i dawnego

wobec Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, powołanej przez Kuratorjum
Okręgu Szkolnego lwowskiego dla prywatnego Gimnazjum U. F. P. w Jaworowie
pismem z dnia 24 kwietnia 1931 Nr. II-2741/1, i otrzymała
oceny następujące:

z religii	dobrze
z języka polskiego	dostatecznie
z języka <i>ruskiego</i>	dobrze
z języka łacińskiego	dostatecznie
z języka greckiego	dostatecznie
z	
z języka <i>niemieckiego</i>	dostatecznie
z historii wraz z nauką o Polsce współ- czesnej	dobrze
z geografii	
z przyrodoznawstwa	
z fizyki	
z matematyki	dostatecznie
z propedeutyki filozofii	

Poza tem na podstawie świadectw szkolnych została zwolniona
od egzaminów z geografii z fizyki
z przyrodznictwa z propedeutyki filozofii

Państwowa Komisja Egzaminacyjna uznała Lysa
Marję za dojrzałą do studjów
wyższych i wydaje jej niniejsze świadectwo.

Egzamin odbył się w językach polskim i ruskim

W Jaworowie, dnia 30 maja roku 1931.

Nr. 9

PRZEWODNICZĄCY
PAŃSTWOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

Ł. Tomleja

CZŁONKOWIE
PAŃSTWOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

ks. Mikołaj Kuszyński egz. z pol.

Hsiencio Stancij egz. z j. pol.
Wawrockij Michai, egz. z j. ruskiego
Jan Huculak egz. z j. łac. i gr.

Emilian Baexynioli, egz. z j. niem.

August Moraw egz. z hist. nar. i nauk o Polsce i jej
Emilian Chazarewicz, egz. z mat.

**PRZEŁOŻONO PRZY WPISIE
NA WYDZIAŁ PRAWA I ADMIN.
UNIwersytetu Jagiellońskiego**

Dnia 20/XI 1931

**KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO lwowskiego we Lwowie
PAŃSTWOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA**

ŚWIADECTWO DOJRZAŁOŚCI

Łysa Marja

urodzon_a dnia 16 miesiąca lipca
roku 1912 w Starzyskach
województwa lwowskiego
wyznania grecko-katolickiego

po ukończeniu nauki w latach 1924–1931
w klasach I–VIII w prywatnym Gimnazjum
U.T.P. w Jaworowie

zdawał_a w terminie wiosennym
roku 1931 gimnazjalny egzamin dojrzałości
z eksternów typu klasycznego dawnego

wobec Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, powołanej przez Kuratorjum
Okręgu Szkolnego lwowskiego dla prywatnego Gimnazjum U.T.P. w Jaworowie
pismem z dnia 24 kwietnia 1931 Nr. II-2741/31,

i otrzymał_a oceny następujące:

- z religii — dobrze
- z języka polskiego — dostatecznie
- z języka ruskiego — dobrze
- z języka łacińskiego — dostatecznie
- z języka greckiego — dostatecznie
- z języka niemieckiego — dostatecznie
- z historii wraz z nauką o Polsce współczesnej — dobrze
- z geografii — [brak oceny wpisanej]
- z przyrodoznawstwa — [brak oceny wpisanej]
- z fizyki — [brak oceny wpisanej]
- z matematyki — dostatecznie
- z propedeutyki filozofii — [brak oceny wpisanej]

(official stamps and photograph affixed)

English Translation

MATRICULATION / SECONDARY SCHOOL LEAVING CERTIFICATE

**Presented upon enrollment
to the Faculty of Law and Administration
of the Jagiellonian University**
20 November 1931

**Curatorium of the Lwów School District in Lwów
State Examination Commission**

CERTIFICATE OF MATURITY

(Secondary School Graduation Diploma)

Maria Łysa

born on the 16th day of July
in the year 1912 in Starzyska,
Lwów Voivodeship,
of the Greek-Catholic faith,

after completing studies in the years 1924–1931
in Classes I–VIII at the private Gymnasium
of the U.T.P. in Jaworów,

sat for the gymnasium maturity examination
during the spring session of 1931
as an external candidate of the old classical type,

before the State Examination Commission appointed by the Curatorium
of the Lwów School District for the private U.T.P. Gymnasium in Jaworów
by decree of 24 April 1931, No. II-2741/31,

and received the following grades:

- Religion — good
- Polish language — satisfactory
- Ruthenian (Ukrainian) language — good
- Latin language — satisfactory
- Greek language — satisfactory
- German language — satisfactory
- History together with instruction concerning contemporary Poland — good
- Geography — [no grade entered]
- Natural science — [no grade entered]
- Physics — [no grade entered]
- Mathematics — satisfactory
- Introduction to philosophy — [no grade entered]

The document is effectively Maria Łysa's interwar Polish "matura" diploma — the qualification that permitted entry into university legal studies. It also confirms several important biographical details:

- birthplace: Starzyska
- confession/religion: Greek Catholic
- school: private U.T.P. Gymnasium in Jaworów
- completion date: spring 1931
- later presentation to the Jagiellonian University Faculty of Law on 20 November 1931.

Diplomatic Transcription — Page 2

Poza tem na podstawie świadectw szkolnych została zwolnion_a
od egzaminów z geografji, z fizyki,
z przyrodoznawstwa, z propedeutyki filozofji.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna uznała
Marję Łysę
za dojrzałą do studjów
wyższych i wydaje jej niniejsze świadectwo.

Egzamin odbył się w językach polskim i ruskim.

W Jaworowie, dnia 30 maja roku 1931.

Nr. 9.

PRZEWODNICZĄCY
PAŃSTWOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

[signature]

CZŁONKOWIE
PAŃSTWOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

ks. Mikołaj Kuszpit — egz. z rel.
Illegible — egz. z j. pol.
Nawrockyj, Michal — egz. z jęz. ruskiego
Jan Huculak — egz. z j. łac. i gr.
Emiljan Baczynskyj — egz. z j. niem.
Piotr Moroz — egz. z historii oraz z nauki o Polsce współcz.
Emiljan Nazarewicz — egz. z mat.

(official seals affixed)

English Translation

Furthermore, on the basis of school certificates, she was exempted from examinations in geography, physics, natural science, and introductory philosophy.

The State Examination Commission recognized Maria Łysa as mature and qualified for higher studies and hereby issues this certificate to her.

The examination was conducted in the Polish and Ruthenian languages.

In Jaworów, on the 30th day of May 1931.

No. 9.

CHAIRMAN
OF THE STATE EXAMINATION COMMISSION

[signature]

MEMBERS
OF THE STATE EXAMINATION COMMISSION

ks. Mikołaj Kuszpit — examiner in religion (отець Микола Кушпіт)

ILLEGIBLE — examiner in Polish language

Nawrockyj, Michał — examiner in Ruthenian language (Михайло Навроцький)

Jan Huculak — examiner in Latin and Greek (Іван Гуцуляк)

Emiljan Baczynskyj — examiner in German language (Омелян Бачинський)

Piotr Moroz — examiner in history and contemporary Poland studies (Петро Мороз)

Emiljan Nazarewicz — examiner in mathematics (Омелян Назаревич)

(official seals affixed)

Historical Notes

This second page contains several historically important details:

- Maria Łysa was formally declared “dojrzała do studjów wyższych” (“mature/qualified for higher studies”), the legal formula granting university eligibility in interwar Poland.
- The examination was conducted bilingually: in Polish and Ruthenian (Ukrainian), which is highly significant for the cultural and educational history of interwar Eastern Galicia.
- The document confirms that the Jaworów ГИМНАЗІЯ/U.T.P. Gymnasium maintained recognized examination status under the Lwów School Curatorium.
- Several science subjects were waived based on prior school performance rather than re-examined orally.



Українська гімназія ім. Осипа Маковця в 1935 р. Сидить посередині дир. Омелян Назаревич

This is an exceptionally important historical photograph — especially because the sign clearly identifies the building as the Ukrainian Gymnasium and the caption preserves the identification of Director Омелян Назаревич in 1935. It also visually connects very closely to Maria Łysa’s educational world in Jaworów/Yavoriv during the same period.

The caption translates as:

“The Ukrainian Gymnasium named after Osyp Makovey in 1935. Sitting in the middle is Director Omelian Nazarevych.”

The arch inscription above the entrance reads:

“Українська Гімназія (“Ukrainian Gymnasium”)

This is a valuable documentary image because photographs of Ukrainian gymnasia in smaller Galician towns from the interwar period are comparatively rare.

Appendix 3

Archival Photos Relating to Mykhailo Filts and Bohdana Filts



Музичний Інститут ім. Лисенка в Яворові в 1932 р. Сидять від ліва: Михайло Фільц, адвокат, пані Неділко, Станислав Людкевич, композитор, і візитатор, Ярослав Фільц, Володимир Неділка, адвокат. По-середині стоїть вчителька гри на фортепіяні Анна Утриско.



Bohdanna Filts



Concert – Tribute to Bohdanna Filts – sponsored by The Washington Group Cultural Fund on March 24, 2013 at the Alexandria, VA Lyceum. L to R: violinist Ivanna Husar, pianist Oksana Skidan, soprano Oksana Krovytska, composer Bohdanna Filts, TWGCF Director Svitlana Shiells, and flautist Andrei Pidkivka